

Ο Γέρων Ιωσήφ ο Ησυχαστής και οι Γέροντας Δανιήλ Κατουνακιώτης και παπά Δανιήλ από τα Κρύα Νερά

[Ορθοδοξία](#) / [Σύγχρονες Πνευματικές Μορφές](#)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο αναφέρεται στον Γέροντα Δανιήλ Κατουνακιώτη πνευματικό ποδηγέτη του Γέροντα Ιωσήφ και τον παπά Δανιήλ από τα Κρύα Νερά (Άγιον Όρος), ο οποίος υπήρξε πνευματικός του Γέροντα Ιωσήφ. Και οι δύο αγιορείτες πατέρες, και ο Γέροντας Δανιήλ Κατουνακιώτης και ο παπα Δανιήλ κοιμήθηκαν εν Κυρίω το 1929.

Ο π. Αρσένιος έμενε τότε στα βόρεια μεσαία μέρη του Άθωνα. Σκεφτόταν να βρει κατάλληλο μέρος για να ασκήσει την ησυχία, αλλά δεν αποφάσιζε να ξεκινήσει μόνος του. Όταν άκουσε πως κάποιος νέος μοναχός, ζηλωτής αυτής της ζωής, βρίσκεται στα μέρη της Λαύρας, ξεκίνησε να τον συναντήσει. Έτσι έγινε η συνάντηση αυτή, στην εορτή της Μεταμορφώσεως, στην κορυφή του Άθωνα. Μίλησαν για λίγο, συμφώνησαν στο πρόγραμμα και αποφάσισαν να αγωνιστούν μαζί. Ξεκίνησαν να συμβουλευτούν τον διακριτικό Γέροντα Δανιήλ στα Κατουνάκια, από πού και πώς να αρχίσουν τον πνευματικό αγώνα τους χωρίς τον κίνδυνο της πλάνης, αλλά με ευχή των Γερόντων και με βέβαια σκέπη της Χάριτος

του Θεού.

Ο πράος και πατρικότατος Γέροντας άκουσε την απόφασή τους και διαπίστωσε την αγαθή πρόθεση και τον ζήλο για τον πνευματικό αγώνα. Δεν τους απέτρεψε από τον καλό τους σκοπό, τους συμβούλεψε όμως επιτακτικά να μην ξεκινήσουν, αν δεν σφραγίσουν το έργο τους με την ευλογία της υπακοής. Ο συνετός και διακριτικότατος Γέροντας είπε λακωνικά: «Έχετε Γέροντα; Χωρίς την ευλογία του Γέροντος τίποτε δεν ευδοκιμεί. Χωρίς την σφραγίδα αυτή της πατρικής ευλογίας δεν καρποφορεί κανένα πνευματικό έργο στην μοναχική μας ζωή. Γι' αυτό επιμένω να περάσετε μέσα από αυτή την νομιμότητα, για να σας συνοδεύει σε όλη την ζωή σας η Χάρις του Θεού. Πηγαίνετε σε κάποιο γεροντάκι, όσο και αν φαίνεται απλό, υποταχθείτε σε αυτό, και όταν πεθάνει και το κατεβάσετε εσείς στον τάφο, θα πάρετε ως κληρονομιά την ευλογία του Θεού, που θα σας συνοδεύει και θα σας οδηγεί σε κάθε πρόοδο».

Φυσικά, δεν ήταν δυνατόν να μην υπακούσουν. Ο θείος ζήλος για την ασφαλή οδό και η βαρύτητα της συμβουλής του αγίου Γέροντος τους έκαναν να δεχθούν τον λόγο αυτόν χωρίς κανένα δισταγμό. Καθώς μας έλεγαν αργότερα, δέχθηκαν τον λόγο του Γέροντος ως ρήμα Θεού, ως πραγματική αποκάλυψη.

Η ανακάλυψη του ησυχαστού Γέροντος Δανιήλ ως πνευματικού

Από τα πρώτα βήματα του ξεκινήματός του ο Γέροντας νοσταλγούσε την συνάντηση με έναν πνευματικό οδηγό. Άνθρωπο πνευματικό, με όλη την σημασία

της λέξεως που με την κατάλληλη πείρα, να τον διδάσκει και να τον οδηγεί σε αυτήν την τόσο λεπτή και μυστηριώδη ζωή. Παρόλο που πολλές φορές απογοητεύθηκε, καθώς μας έλεγε, δεν έπαψε να αναζητεί και να ελπίζει. Υπήρχε και η φήμη για την ύπαρξη αθέατων ασκητών που ζούσαν άγνωστοι, και μερικές φορές παρουσιάζονταν σε ορισμένους πνευματικούς λειτουργούς και κοινωνούσαν. Για πολύ καιρό αυτό έγινε πρόβλημα και πειρασμός για τους Γέροντες, που προσπαθούσαν και ερευνούσαν αδιάκοπα να τους συναντήσουν. Ψάχνοντας επίμονα γύρισαν όλα τα σπήλαια και τις καλύβες και όπου υπήρχε ίχνος παλαιάς κατοικίας ή τόπου που μαρτυρούσε ότι κάποτε κάθησε ασκητής. Στο κάθισμα του Αγίου Πέτρου, μετά από τα Κρύα Νερά στην περιφέρεια της Μεγίστης Λαύρας, ησύχαζε τότε ο περίφημος παπα-Δανιήλ. Αυτός ήταν αληθινός ησυχαστής και σχεδόν έγκλειστος. Δεν έβγαινε από την μάνδρα του, αγωνιζόταν στην αγρυπνία και την ευχή και λειτουργούσε καθημερινά. Φύση σιωπηλή, απαλλαγμένη από κοσμικές μέριμνες και με διαφορετικά προγράμματα ζωής. Δεν είχε επισκέπτες ούτε δεχόταν εύκολα στις ώρες της ησυχίας και προσευχής του, ιδίως στην Λειτουργία, που συνήθως γινόταν γύρω στα μεσάνυκτα. Ο Γέροντας Ιωσήφ διαπίστωσε την πνευματικότητα του περιβάλλοντος και την αγιότητα του Γέροντος αυτού. Τον παρακάλεσε να τους επιτρέψει πότε-πότε να λειτουργούνται εκεί, μιας και κάθονταν στον Άγιο Βασίλειο, που δεν απείχε πάρα πολύ, και να εξομολογούνται σε αυτόν. Ο Γέροντας δέχθηκε την παράκλησή τους.

Για τον μεγάλο αυτόν Γέροντα, τον παπα-Δανιήλ, έπρεπε κάποιος άλλος να γράψει περισσότερα, γιατί εμείς γνωρίζουμε πολύ λίγα. Εδώ θα αναφερθούμε σε αυτόν, για να μην ξεχαστεί το σεβαστό του όνομα, γιατί είναι από τους συγχρόνους ήρωες της Αθωνικής πολιτείας. Φύση, καθώς προαναφέραμε, ήσυχη και σιωπηλή με σύντροφο την ταπείνωση, ήθελε πάντοτε να κρύβεται και να είναι αφανής, πράγμα συνηθισμένο στους αληθινούς μοναχούς. Πάντοτε εγκρατής, δεν γεύταν λάδι σχεδόν ποτέ, αλλά έτρωγε μόνο βρασμένα όσπρια χωρίς λάδι, μία φορά την ημέρα, κατά την ενάτη βυζαντινή ώρα. Αγρυπνούσε κάθε νύχτα προσευχόμενος μόνος του και πριν τα μεσάνυχτα πήγαινε στην Εκκλησία, για την ετοιμασία της προσκομιδής, όπου διάβαζαν ένα μικρό μέρος της Ακολουθίας, κυρίως καθίσματα

από το Ψαλτήρι. Μετά τα μεσάνυχτα άρχιζε η Λειτουργία, η οποία γινόταν με πολλή βραδύτητα και κατάνυξη. Όταν εκφωνούσε τις ευχές, συχνά διέκοπτε την συνέχεια από τα δάκρυα και την κατάνυξη. Έτσι πολλές φορές μόνο η Λειτουργία έφθανε να διαρκεί έως τέσσερις ώρες. «Πολλές φορές, μας έλεγε ο Γέροντας, τον βιάζαμε να μας πει πνευματικό λόγο για να ωφεληθούμε. Εκείνος όμως απέφευγε, προβάλλοντας ως πρόφαση τον λόγο από το Γεροντικό: «όταν ο λύχνος καίει, φωτίζει τους άλλους, καίει όμως τα δικά του χείλη». Έτσι υπονοούσε το πάθος της κενοδοξίας.

Άλλος ευλαβής αδελφός από την Νέα Σκήτη μας είπε για τον άγιο αυτόν Γέροντα Δανιήλ ότι κάποτε τον επισκέφθηκαν με τον Γέροντά του, που ήταν παλαιοί φίλοι και γνωστοί. «Εγώ, μας είπε ο Νεοσκητιώτης, ήμουν κοσμικός και μόλις είχα έρθει στο Άγιον Όρος μετά το στρατιωτικό. Μόλις πλησιάσαμε, τον χαιρέτησε ο Γέροντάς μου με μετάνοια και μετά μου έκανε νεύμα να κάνω και εγώ το ίδιο. Πλησίασα, μου έσφιξε το χέρι και με προσφώνησε με το όνομά μου- “καλώς ήλθες, Στέργιο, καλά έκανες και ήλθες στο περιβόλι της Παναγίας μας και κοντά στον Γέροντα Νεόφυτο· κάθησε και έχε υπομονή. Σε λίγο θα έρθει και ο Νίκος να μένετε μαζί”. Ο Νίκος ήταν ο κατά σάρκα μικρότερος αδελφός μου. Είχαμε χωρίσει, επειδή είμασταν ορφανά από πολύ καιρό και αγνοούσαμε τελείως που μένει ο καθένας. Εγώ ξενοδούλευα στην Λειβαδιά και μετά πήγα στρατιώτης, ενώ ο Νίκος έφυγε από μικρός στην Αθήνα και δούλευε στα αρτοποιεία. Τότε γύρισε στον Γέροντά μου και τον ενθάρρυνε να μας κρατήσει. Φώναξε τον υποτακτικό του Αντώνιο να μας κάνει τσάι και σε μένα, τον Στέργιο, να βάλει πολλή ζάχαρη. Κάποτε ήρθε το τσάι, αλλά το δικό μου εκ πρώτης όψεως είχε άσχημη θέα, σαν να είχε πέσει μέσα καπνιά. Όταν το γεύθηκα, έκανα κάποιο μορφασμό και το άφησα κάτω. Τότε με ρώτησε· “είναι ωραίο το τσάι, Στέργιο;”. “Όχι, Γέροντα”, του αποκρίθηκα σαν πειραγμένος. “Έπεσε καπνιά από το τζάκι και είναι σαν δηλητήριο”. Τότε βρήκε την κατάλληλη αφορμή να με διδάξει το νόημα της μοναχικής ζωής που διάλεξα. “Όχι παιδί μου, μου λέει, δεν έπεσε καπνιά, αλλά είναι άγρια βαλανίδια του δάσους, που είναι πικρά και στιφά. Συμβολίζουν την αγωνιστικότητα της ζωής μας εδώ, που θα φαίνεται πικρή, αλλά έτσι θα μας γλυκάνει ο Κύριος στην βασιλεία Του”. Αυτά τα λόγια τα θυμάμαι πάντοτε, σαν να μου τα είπε χθες. Όσο για τον αδελφό μου, πράγματι ήρθε μετά από δύο χρόνια και ζήσαμε για πάντα στο ίδιο καλύβι που πήγαμε από την αρχή και μετά τον θάνατο του Γέροντός μας».

Αυτοί ήταν οι αυτάδελφοι Κύριλλος μοναχός και Νεόφυτος ιερομόναχος, συνοδία του Γέροντος Νεοφύτου του ξυλογλύπτου στην Καλύβη της Ζωοδόχου Πηγής στην Νέα Σκήτη.

Τόσο πλούσια κατοικούσε η Χάρις στην ψυχή του παπα-Δανιήλ, που γνώριζε με λεπτομέρεια και ακρίβεια τα μακρινά και άγνωστα πράγματα. Μέχρι το τέλος του,

μας είπε ο Γέροντας, υπέργηρος και ανήμπορος, δεν διέκοψε τον αρχικό τρόπο της ζωής του. Την τελευταία ημέρα πριν την αναχώρησή του ζήτησε να τον κρατήσουν να σταθεί και να βγει έξω στην αυλή. Όταν με κόπο βγήκε, γύρισε, είδε γύρω του και στέναξε ελαφρά· «μάταιος κόσμος, τα πάντα ματαιότητας». Έπειτα σιγά-σιγά γύρισε πάλι στο στρώμα του. Μετά από λίγες ώρες έφυγε για τον ουρανό, που τόσο πολύ αγάπησε και γι' αυτόν κόπιασε. Αυτά για τον οσιώτατο Γέροντα παπα-Δανιήλ.

«Ένα καλοκαίρι, μας είπε ο Γέροντας, τότε που αγωνιζόμασταν να ζούμε απερίσπαστα, ήμουν πολύ ταλαιπωρημένος. Το σώμα μου ήταν κατατσακισμένο από την βία. Προσπαθούσα να μην υποχωρήσω, γιατί πίστευα πως “η υπομονή των πενήτων ουκ απολείται εις τέλος”. Όπως είχα συμπεράνει, κατά το τέλος της οκταετίας αυξανόταν ο σαρκικός πόλεμος. Τα αμυντικά μου μέσα δεν απέδιδαν πολύ, γιατί η Χάρις συστελλόταν και ούτε έβρισκα τόση παρηγοριά από την προσευχή. Σε αυτές τις ώρες πολύ βοηθάει η ανθρώπινη παρηγοριά από γνησίους αδελφούς και πατέρες, που έχουν πείρα του πειρασμού και των καταστάσεων. Για εμάς όμως ήταν πολύ δύσκολο αυτό, γιατί με την προσπάθειά μας να αποφεύγουμε τις συναναστροφές για χάρη της ησυχίας, παρεξηγηθήκαμε από τους πολλούς ως πλανεμένοι και έτσι μας θεωρούσαν αποκρουστικούς και μας απέφευγαν. Όμως δεν ήταν μόνο αυτό. Όσοι είχαν περισσότερη άγνοια της πραγματικότητας μάς ειρωνεύονταν και μας χλεύαζαν. Τότε πραγματοποιήθηκε το “επί το άλγος των τραυμάτων μας προσθήκη” σύμφωνα με τον Δαβίδ. Ο μόνος που μας έμενε ήταν ο Γέροντας στον Άγιο Πέτρο, ο παπα-Δανιήλ. Εκεί καταφεύγαμε συχνά και ο Γέροντας μάς παρηγορούσε, ιδιαίτερα όταν μας έβλεπε να προσπαθούμε ειλικρινά για την σωτηρία μας.

(Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού, Ο Γέροντας Ιωσήφ ο Ησυχαστής, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 1- αποσπάσματα)

<http://bit.ly/33OZJoM>